

مراسم پیروزی یا توزیع مدال از آتن (۱۸۹۶) تا آتن (۲۰۰۰)

❖ دکتر حسین مجتهدی، عضو هیأت علمی دانشکده تربیت بدنی
دانشگاه اصفهان

۸۴/۱/۱۰ تاریخ دریافت مقاله.
۸۴/۲/۲۱ تاریخ تصویب مقاله:

چکیده: سالهای بین ۱۸۹۶ تا ۱۹۲۸ ، دوره زمانی مهمی در بازیهای المپیک مدرن به شماری روند . برنامه‌های ورزشی و آنچه امروزه به نام مراسم المپیک نامیده می شوند ، در آن سالها شکل گرفتند .
در المپیک آتن (۱۸۹۶) شاه با گفتن تبریک به قهرمانان ، به آنها مدال ، دیبلم افتخار و شاخه زیتون وحشی اعطای کرد . در المپیک استکلهلم (۱۹۱۲) برای اولین بار پرچم ملی سه قهرمان برتر در مراسم اختتامیه بر افزایشته شد . در المپیک آنتورپ (۱۹۲۰) جوایز در زمانهای متفاوتی توزیع شد و فقط پرچم کشوری به اهتزاز در آمد سرود ملی کشوری خوانده شد که برندۀ مدال طلا شده بود . در المپیک پاریس (۱۹۲۴) برای اولین بار رئیس کمیته بین المللی المپیک مدالها را توزیع کرد و آخرین المپیکی بود که کوبerten حضور داشت . در المپیک آمستردام (۱۹۲۸) برای اولین بار مدالها در محل برگزاری مسابقات ، غیر از استادیوم اصلی توزیع شد .
از المپیک لوس آنجلس (۱۹۳۲) تا آتن (۲۰۰۴) توزیع مدالها با استفاده از سکو و به روشن تعریباً یکسانی انجام شد و از المپیک ۱۹۵۶ تاکنون ، هیچ تغییر عمده و اساسی در نحوه اجرای مراسم پیروزی به وجود نیامده است .

مقدمه

موضوع مقاله، درباره یکی از برنامه‌های مهم بازیهای المپیک (مراسم توزیع مدال) است. عمدۀ ترین مراسم المپیک، شامل مراسم افتتاحیه، مراسم اختتامیه و مراسم پیروزی^{*} است که به مراسم توزیع مدال یا اهدای جوایز معروف شده است. نحوه اجراء مراسم پیروزی، از المپیک آن (۱۸۹۶) تا المپیک آمستردام (۱۹۲۸) از نظر زمان، مکان، شکل، نحوه توزیع مدالها و همچنین افرادی که جوایز را اهدامی کردند، فراز و نشیهای زیادی داشته است. اما پس از المپیک لوس آنجلس (۱۹۳۲) تقریباً به شکل یکنواخت امروزی یعنی استفاده از سکو در آمد و از سال ۱۹۵۶ تاکنون، هیچ تغیر عمدۀ ای در نحوه توزیع جوایز به وجود نیامده است (۱۰).

در جلسات IOC، درباره نحوه برگزاری مراسم المپیک تأکید می‌شود که مراسم پیروزی مانند سایر مراسم المپیک بسیار مهم و بازگو کننده مفهوم المپیک و نشاندهنده جایگاه و مقام IOC هستند. همچنین، شبکه‌های تلویزیونی ملی در سرتاسر جهان که این مراسم را پخش می‌کنند، باید آن را بدون کم و کاست و یا وقفه، تحت پوشش تلویزیونی قرار دهند و آن را بدون سانسور پخش کنند (۵).

روش شناسی

در این مطالعه با استفاده از مطالب مستند، عکس‌های موجود در کتابهای تاریخی، مجله‌ها و گزارش‌های شفاهی صاحب‌نظران سعی شده است تا نحوه برگزاری مراسم پیروزی با جزئیات تشریح شود. مواردی که در این مراسم ثبت و گزارش شده‌اند، شامل:

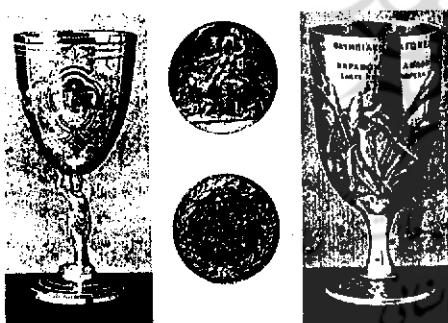
۱. نوع مدال یا کابهای قهرمانی اهدا شده
۲. نحوه بالا رفتن پرچمهای ملی قهرمانان
۳. سرود ملی قهرمانان پیروز

* از منبع شماره ۱۱

۴. افراد توزیع کننده جوایز
  ۵. محل اهدای مدالها و جوایز
  ۶. نحوه توزیع مدال به قهرمانان رشته‌های انفرادی و تیمی
  ۷. زمان توزیع جوایز و مدالها
  ۸. نحوه اجرای آن روی سکو یا بدون سکو در حضور پادشاه و...
- در برخی از بازیهای المپیک، مدارک و شواهد مستند کافی برای تشریح این مراسم وجود ندارد که خود نیز یکی از محدودیتهای این بررسی به شمار می‌رود.

نتایج

در این بخش، روش برگزاری مراسم پیروزی (توزیع و اهدای مدال) به ترتیب از آن (۱۸۹۶) تشریح می‌شود.

شکل ۱. مدالها و کابهای قهرمانی سال ۱۸۹۶ (المپیک آن)

المپیک آن (۱۸۹۶)

در المپیک آن، مراسم توزیع مدال بدین شکل بود که پادشاه در جایگاهی پوشیده از فرش قرار

1. Opening ceremony
2. Closing ceremony
3. Victory ceremony

نژدیک پادشاه، ۱۲ عضو دولت به همراه نخست وزیر آقای فیلامون^۱ ایستاده بودند. درست در مقابل جایگاه، برندگان المپیک با لباس رسمی برآمدند. برنامه قبلی صفت کشیده بودند. حاجی پتروس^۲، افسر توبیخانه به عنوان گوینده مراسم با صدای بلند، نام هر یک از برندگان المپیک، کشورشان و رشتهٔ ورزشی آنها را مخواند. مدال نقره به شاخه زیتون برای مقام اول و مدال برنز با شاخه برگ بورای مقام دوم در نظر گرفته شده بود. افراد خوانده شده، چند قدم به جلو به سمت جایگاه می‌آمدند و به شاه تعظیم می‌کردند. شاه با گفتن تبریک به آنها، دیبلم افتخار، شاخه زیتون وحشی و مدال‌ها را به قهرمانان اعطای می‌کرد. بعد از فشدن دسته‌ای آنها، قهرمان پس از تعظیم به مکان دیگری متقلل می‌شد. تشویق تماشاگران پس از اعلام هر نام شنیده می‌شد. تشویق و هیاموی حاضران برای ورزشکاران شناخته شده و رشته‌های ورزشی خاص، بر حسب اهمیت بیشتر بود. برای رشته‌های خاص مانند ماراتن، کاب قهرمانی داده می‌شد (۱۳، ۱۲). شاه جوایز ویژه را برای رشته‌های ورزشی خاص، مانند جام قهرمانی را به دوندۀ ماراتن اهدا می‌کرد

در المپیک ۱۹۰۰ پاریس و ۱۹۰۴ سنت لوئیس، مراسم توزیع مدال تقریباً مانند المپیک آتن برگزار شد.

در شکل ۴، قهرمان پرتاپ دیسک را در حال گرفتن کاب ویژه قهرمانی در المپیک سنت لوئیس مشاهده می‌کنید و قهرمان دیگر نیز در شکل ۴، در حال گرفتن کاب قهرمانی در رشته ماراتن است.

می‌گرفت. و میزی در سمت چپ او قرار داشت که شامل شاخه‌ای از زیتون وحشی، شاخه‌ای از برگ بورا، دیبلم افتخار در داخل رمان آبی یا سفید و مدال‌های نقره (برای مقام اول) و برنز (برای مقام دوم) بود.

شکل ۲. قهرمانان با جوایز در تصویر پایین و مراسم اهدای مدال در تصویر بالا بیده می‌شود (آنن ۱۸۹۶)

شکل ۳. مراسم توزیع مدال در آتن (۱۸۹۶)

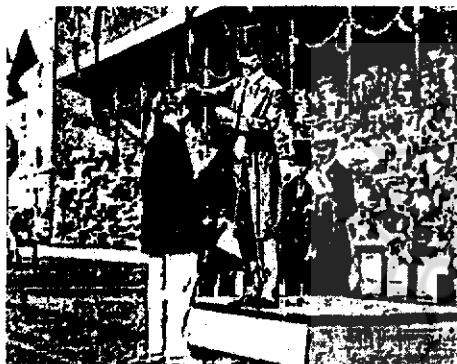
1. Mr Philemon
2. Ch. Hadjipetros

* از منیع شماره ۱۱
** از منیع شماره ۱۱

کردند. ملکه قبل از آخرین رقابت بازیها در رشته ۱۶۰۰ متر که یک آمریکایی برنده آن شد، وارد استادیوم شد. در شکل ۵، ملکه از جایگاه ویژه در حال دادن جایزه به قهرمان ماراثون دوراند و پیتری^۲ از ایتالیا است.

المپیک استکلهلم (۱۹۱۲)

در این بازیها، نکته مهم در مراسم پیروزی این بود که برای اولین بار، پرچم ملی سه قهرمان برتر در

شکل ۶. شاه در بالا و شاهزاده چارلز در پایین در حال اهدای جوایز (استکلهلم ۱۹۱۲)^{۳۰۰}

1. Queen Elisabeth

2. Dorando Pietri (Italy)

* از منیج شماره ۷

** از منیج شماره ۱۲

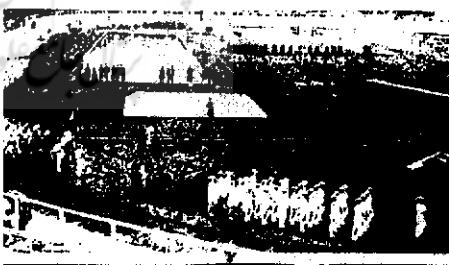
*** از منیج شماره ۹

شکل ۳. قهرمانان برتاب دیسک در بالا و قهرمانان دیگر در تصویر پایین در حال دریافت کاپ قهرمانی (سنت لوئیس، ۱۹۰۴)*

المپیک لندن (۱۹۰۸)

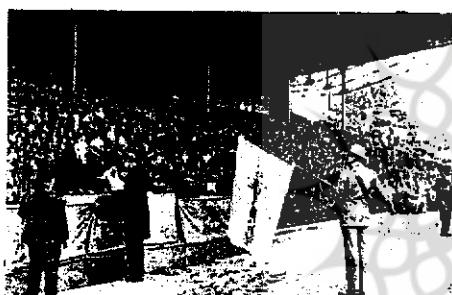
در مراسم پیروزی، مدالها و دیبلمهای افتخار روی میز چیده شده بودند. جوایز را در پایان بازیها، نمایندگان اشراف و خود ملکه البریتانی^۱ به برندهای اعطا

شکل ۵. ملکه انگلیس در حال اهدای کاپ قهرمانی به دونده ماراثون (لندن ۱۹۰۸)*

المپیک پاریس (۱۹۲۴)

در مراسم پیروزی این المپیک، پرچمهای برنده‌گان مдал طلا، نقره و برنز به اعتبار درآمد (مانند استکهلم) و تنها سرود ملی کشور قهرمان اول نواخته شد. (پرچم برنده مдал طلا بزرگ تراز دیگران بود). در این المپیک نیز برای اولین بار، رئیس کمیته بین‌المللی المپیک (IOC) مداراها را توزیع کرد و همراهان وی نیز رئیس کمیته برگزاری و رئیس کمیته اجرایی (IOC) حضور داشتند. این المپیک آخرین المپیکی بود که مرحوم کوبرتن در آن حضور داشت (۱۲، ۱۳).

شکل ۷. مرحوم کوبرتن به همراه دو نفر از اعضای IOC در حال اهدای جوایز (پاریس، ۱۹۲۴)

المپیک آمستردام (۱۹۲۸)

با وجودی که در مورد مراسم پیروزی آین نامه‌ای تهیه شده بود، مبنی بر اینکه پرچم ملی برنده مدار طلا برگزارش شود، اما این مراسم شیوه مراسم ۱۹۲۴ پاریس بود و پرچم هر سه برنده مدار برگزارش شد و

1. Jim Thrope
2. Prince Charles

۳. اظهارات پروفسور بارنی استاد دانشگاه کاتانا، و با استناد به یافته‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی که با مطالعه مجله‌های اروپایی قدیمی به این امر واقع شده‌اند.

* از منبع شماره ۷

هر رشته ورزشی، به طور جداگانه روی سه میله فنزی به عنوان مدارهای طلا، نقره و برنز در مراسم اختتامیه توزیع شد. پادشاه، برنده مقام اول را با شاخه بلوط، مدار طلا و کاب قهرمانی که برای برخی رشته‌های خاص در نظر گرفته شده بود (جیم تروپ^۱ در دهگانه) مفتخر می‌کرد. در شکل ۸، پادشاه در حال دادن جایزه است. شاهزاده مدارهای نقره و پرادرش چارلز^۲ (شکل ۸) مدارهای برنز را توزیع کرد. یکی از داوران، هر یک از سه قهرمان اول تا سوم را با ذکر رشته ورزشی و نام آنها با صدای بلند می‌خواند. قهرمانان پس از اعلام داور، برای گرفتن جایزه جلو می‌رفتند. اولین بار دیپلم شرکت در مسابقات، به مراسم توزیع مدار اضافه شد تا یادآور شرکت ورزشکاران در مسابقات المپیک باشد (شکل ۶، ۹، ۷).

المپیک آنتورپ (۱۹۲۰)

از مراسم توزیع مدار در المپیک ۱۹۲۰ تصویری در منابع یافت نشده است، ولی در گزارش‌های رسمی آمده است که جوایز در زمانهای متفاوتی توزیع شدند. همچنین توزیع جوایز در بیشتر رشته‌های ورزشی بوده است که مهم‌ترین آنها در حضور پادشاه قبل از عزیمت وی به برزیل با اظهار تبریک به ورزشکاران برنده انعام شد. برای اولین بار در بازیهای المپیک، یک مدار طلا، نقره و برنز برای هر کدام از رشته‌های تیمی با دیپلم افتخار برای هر تیم اعطای شد. اما برخلاف المپیک استکهلم، تنها پرچم ملی برنده مدار طلا برگزارش شد. این رویداد، با نواخته شدن سرود ملی برنده مدار طلا همراه بود. برای اولین بار نیز برنده‌گان مقام اول تا سوم روی جایگاهی کم ارتفاع قرار گرفتند و مدار خود را دریافت کردند؛ جایگاهی شبیه سکوی امروزی با این تفاوت که هر سه جایگاه در یک سطح قرار داشت^۳ (۱۱۰، ۱۱۴).

**مراسم پیروزی از المپیک لوس آنجلس
۱۹۳۲ تا آن (۲۰۰۴)**

از المپیک لوس آنجلس تا آخرین المپیک در آن، توزیع مدالها تقریباً به روش یکسانی و با استفاده از سکو انجام شده است. بعد از المپیک ۱۹۲۸ آمستردام، منشور جدیدی که در کنگره ۱۹۳۰ برلین به تصویب رسیده بود، در پایان همان سال منتشر شد. در این منشور آمده بود که «برندگان باید در لباس ورزشی خود جایزه را دریافت کنند» (۱۹۳۰- IOC). بعد از کنگره ۱۹۳۰، به تدریج برای برگزاری یکنواخت مراسم پیروزی، اقداماتی انجام گرفت.

برگزار کنندگان سومین المپیک زمستانی سال ۱۹۳۲، در لیک پلیس امریکا مدالها را به روش متفاوتی توزیع کردند. سه سکوی خاص که با پرچم پوشیده شده بود، در مقابل داوران روی یخ قرار داده شد. زمانی که نام قهرمان خوانده شد، برندگان سه

سرود ملی قهرمان المپیک نواخته شد. توزیع مدالها در رشته‌های گوناگون ورزشی در مراسم اختتامیه انجام گرفت.

شکل ۸. المپیک آمستردام*

شکل ۹. ملکه و شوهرش در حال توزیع جوایز در المپیک آمستردام**

شکل ۱۰. مراسم پیروزی با استفاده از سکو برای اولین بار*** در المپیک زمستانی ۱۹۳۲ در لیک پلیس امریکا

1. Baillet Latovr

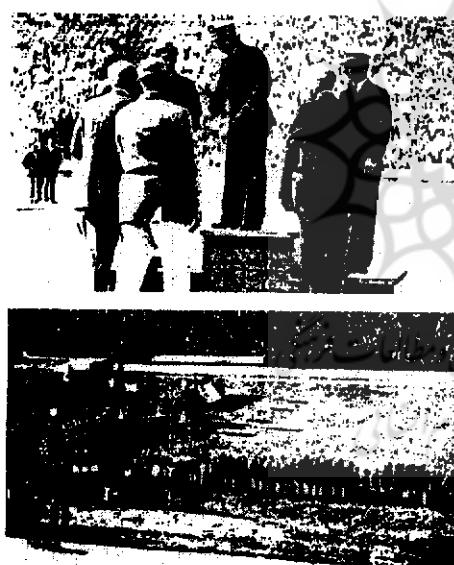
* از منبع شماره ۱۲

** از منبع شماره ۱۲

*** از منبع شماره ۱۳

در این مراسم، ملکه وظیفه توزیع مدالهای طلا، شوهرش مدالهای نقره و رئیس IOC آفای بایلت لتو^۱ مدالهای برنز را بر عهده داشتند. برندگان و قهرمانان به سمت میز مخصوص جوایز می‌رفتند که تقریباً هم سطح با جایگاه قهرمانان قرار داشت و مدالهای خود را دریافت می‌کردند. برای اولین بار در این بازیها بود که مدالها به طور جداگانه‌ای برای هر رشته ورزشی در محل برگزاری آن رشته، غیر از استادیوم اصلی توزیع شدند. در المپیک زمستانی ۱۹۲۸ موریتس نیز، همین روند در مراسم پایانی به اجرا در آمد (۱۰).

شد. برای رشته هایی مانند شنا، تیراندازی، قایقرانی و سوارکاری که در پایان هفته دوم پایان یافته بودند مراسم توزیع مدال در روز مراسم اختتامیه برگزار شد. در مراسم توزیع مدال که استفاده از سکو مهم‌ترین بخش آن به شمار می‌رود، از المپیک لوس آنجلس آغاز شده است و تا المپیک ۱۹۵۶، بخش‌های متفاوت دیگری چون افراد توزیع کننده، محل توزیع مدال، مکان توزیع مدال و برآوراشته شدن پرچم و سروდ ملی همچنان برگزار می‌شد. ولی از المپیک ۱۹۵۶ تاکنون، براساس نتایج جلسه ۱۹۴۸ به شکل یک‌راحتی در آمده است.

شكل ۱۱. مراسم پیروزی در المپیک لوس آنجلس ۱۹۳۲^{*}

1. Avery Brundage

* از منبع شماره ۱۱

مقام اول، دوم و سوم روی سکو قرار می‌گرفتند. قهرمان مسابقه در بالاترین سطح سکو در وسط، مقام دوم در سمت راست قهرمان و مقام سوم در سمت چپ وی روی سکوهایی در سطح پایین‌تر ایستادند. همراه با نواختن سرود ملی کشور قهرمان مسابقه، رئیس IOC و اوری براندج^۱ رئیس کمیته ملی المپیک آمریکا مدال‌ها را با گفتن تبریک به برنده‌گان توزیع کردند (۱۰). در المپیک تابستانی لوس آنجلس، تقریباً همین روند با اندکی تفاوت در زمان و مکان توزیع جوایز اجرا شد. بعد از هر مسابقه در استادیوم المپیک، برنده‌گان اول تا سوم به محل استقرار سکوهای توزیع مدال آورده شدند که در مقابل تریبون مقامات قرار داشت. قهرمان مسابقه در وسط سکو ایستاد که مقداری از دو سکوی دیگر بلندتر بود و نفر دوم و سوم در سمت راست و چپ وی قرار گرفتند، به طوری که در مقابل پرچم قرار گیرند که روی اسکور بورد نصب شده بود. در این مراسم از همه شرکت کننگان درخواست شد که به پا خیزند و در مقابل پرچم بایستند، در این زمان گوینده اعلام می‌کرد: «مراسم پیروزی المپیک». سپس نتایج را اعلام می‌کرد. به دنبال آن، سرود ملی قهرمان اول نواخنه می‌شد و پرچمهای ملی مقامهای اول، دوم و سوم به طور همزمان، زمانی که نتایج بر روی اسکور بورد پدیدار می‌شدند، بالا می‌رفت. در این المپیک، رئیس IOC به همراه دو نفر از مقامات کمیته ملی المپیک مدال‌ها را به قهرمانان اهدا کردند. (کمیته برگزاری المپیک لوس آنجلس، ۱۹۳۲، ۱۰، ۳، ۲، ۱).

این مراسم دارای ویژگیهای بود که در بازیهای بعدی المپیک به صورت معیار و استاندارد در آمدند. مراسم پیروزی برای رشته هایی که خارج از استادیوم در لوس آنجلس برگزار شده بودند، در عصر همان روز برای توزیع مدال در داخل استادیوم سازماندهی

نتیجه گیری

از سکو بود که تا به امروز نیز اجرا می شود، همچنین مراسم پیروزی که در تمام موارد اجرایی به یک شکل اجرا می شود.

دستور العمل برگزاری مراسم پیروزی
 مراسم پیروزی باید طبق توافق نامه IOC انجام گیرد. مطالعه و دیپلمهای افتخار را باید کمیته برگزاری بازیهای المپیک تهیه کند و برای توزیع در اختیار برگزار کنندگان قرار دهد. مطالعه در طول بازیهای المپیک توزیع می شوند که این کار را رئیس IOC (یا عضو برگزیده او) همراه با رئیس فدراسیون بین المللی مربوط به آن رشتہ به عهده دارد و در صورت امکان، بلافاصله بعد از برگزاری مسابقه در محلی که رقابتها برگزار می شوند، به شکل زیر انجام می شود.

قهرمانانی که مقام اول، دوم و سوم را کسب کرده اند، بالباس رسمی یا لباس ورزشی در محل خاص خود روی سکویی می ایستند که در مقابل مقامات رسمی قرار دارد. سکوی قهرمان اول بالاتر از محل نفر دوم است که در سمت راست او قرار دارد و مقام سوم در سمت چپ او می ایستد. نام آنها به همراه رتبه ایشان اعلام می شود. پرچم قهرمان برنده در وسط و پرچم مقام دوم و سوم در سمت راست و سمت چپ پرچم وسط و در مقابل استادیوم برافراشته می شوند. همراه با افراشته شدن پرچم، خلاصه ای از سرود ملی کشور نفر اول نواخته می شود. افراد اول تا سوم باید رو به پرچم بایستند.

ورزشکارانی که مقامهای چهارم، پنجم، ششم، هفتم و هشتم را کسب کرده اند نیز، دیپلم

مراسم توزیع مدال با استفاده از سکو به سختی قابل تغییر است و به نظر می رسد که این روش در طول ۶۰ سال گذشته به صورت یک سنت مقبول در آمده است و کسی جرأت تغییر و نوآوری در آن را ندارد. بر خلاف مراسم افتتاحیه و اختتامیه که نوآوری و ابتكار در شکل برگزاری به چشم می خورد، مراسم پیروزی از اصول پذیرفته شده ای پیروی می کند. این مراسم با جزئیات در اولین منشور المپیک سال ۱۹۴۹، بعد از چند طرح مقدماتی و پیش نویس در این مورد براساس نتایج جلسه سال ۱۹۴۸ تشریح شده است (۱۱، ۳).

آنچه گفته نشد، این است که سکوی قهرمانان در توزیع مدال از کجا نشأت گرفت. در واقع، ایده آن در تابستان ۱۹۳۰ هنگام مراسم توزیع مدال اولین دوره بازیهای سلطنتی انگلستان در هامیلتون اونتاریو گرفته شد. بایلت لی تور در آن بازیها مراسم توزیع مدال را برای مقام اول، دوم و سوم روی سکوهایی شبیه المپیک لوس آنجلس برگزار کرد. وی بعداً این نوع مراسم پیروزی با سکو رابه راک فارمر^۱ دبیر کمیته برگزاری بازیهای لوس آنجلس پیشنهاد کرد و فارمر آن را در دستور کار کمیته قرار داد که تاکنون نیز در حال اجراست.

از سال ۱۹۵۶ تاکنون، هیچ تغییر عمده ای در مراسم توزیع مدال به وجود نیامده است و فقط با تغییرات جزئی در شکل اجرا، در حال برگزاری است. برای مثال در المپیک آتن، علاوه بر اجرای مراسم قبلی، حلقه هایی از زیتون بر سر قهرمانان اول، دوم و سوم نهاده شد. مراسم پیروزی با جزئیات و به طور مشروح در منشور المپیک آمده است که تقریباً از ۱۹۵۶ تاکنون به یک شکل است. ویژگی عمده مراسم پیروزی سال ۱۹۳۲، استفاده

1. Zack farmer

می‌کند. سایر اعضای این تیمها (که حتی در یک مسابقه ورزشی هم در طول بازیها شرکت نکرده‌اند) تنها دیپلم افتخار دریافت می‌کنند. اعضای تیمهاشی شرکت کننده که مقامهای چهارم، پنجم، ششم، هفتم و هشتم را کسب کرده‌اند، دیپلم افتخار دریافت می‌کنند. اگر یک ورزشکار المپیک محروم (دیسکالیفه) شود، مدال یا مدال‌ها و دیپلم افتخار یا دیپلم‌های افتخار او باید به IOC برگردانده شوند^(۳).

افتخار بدون مداد دریافت می‌کنند. در شرایط مساوی، برای مقام اول، دوم و سوم، هر ورزشکار حق دریافت یک مدال و دیپلم افتخار را دارد. برای بازیهای تیمی و برای رشته‌های تیمی در سایر ورزشها، هر عضو برنده یک تیم که حداقل در یک مسابقه در طول بازیها شرکت داشته باشد، یک مدال طلا و دیپلم افتخار، هر عضو تیم دارای مقام دوم مدال نقره و دیپلم افتخار و هر عضو تیم دارای مقام سوم مدال برنز و دیپلم افتخار دریافت

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پortal جامع علوم انسانی

منابع و مأخذ

۱. بهمنش، عطا. ۱۳۶۶. بازیهای المپیک، انتشارات کتاب سرا.
  ۲. بهمنش، عطا. ۱۳۷۹. بازیهای المپیک از آغاز تا امروز، انتشارات هاشمی.
  ۳. منشور المپیک. ۱۳۶۵. کتبه ملی المپیک.
4. Chalip, Laurence. (1991). The revival of the modern Olympic Games. 31 st . session. IOA: 5-14
5. Chrysaphes, I. 1930. The modern Olympic Games. Athenes. 94: 102-164.
6. David E. Martin, Roger. W. H Gynn. (2000). The Olympic Marathon. Human kinetic press: 20-32.
7. Guttmann, A. (1994). The Olympics: A history of the modern Games . Champaign: 150-164.
8. Kamper E, and B Mallon. (1992). The golden book of the Olympic Games . 75-94.
9. Killanin L., and Rodda. (1979). The Olympic Games. New York: Collier . books: 3-15.
10. Miquel de moragas, John Macaloon and montserrat Llines, Editors (1995). Olympic Ceremonies, International symposium on Olympic) . Ceremonies, Barcelona - Lausanne: 144-182.
11. Schaap, R. (1963). An illustrated history of the Olympics. New York . Benhill press, Itd. 30, 42: 56-164.
12. Wallechinsky, D. (1996). The complete book of the summer Olympics . 120-143.
13. Young, David. (1992). A new history of the Modern Olympic Revival. 1st . session IOA: 15-29.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتوال جامع علوم انسانی